

Standardy Ochrony Małoletnich
w Szkole Podstawowej im. Papieża Jana Pawła II w Bełżcu
wersja skrócona
(dla uczniów)

Działając na podstawie art. 22b ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606) Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Papieża Jana Pawła II w Bełżcu z dniem 15.02.2023r. wprowadza do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich” (zwane dalej Standardami), których naczelnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim uczniom, dbałość o ich dobro, uwzględnianie ich potrzeb i podejmowanie działań w ich jak najlepszym interesie.

Spis treści:

1. **Wprowadzenie**
2. **Rozdział 1** - Postanowienia ogólne.
3. **Rozdział 2** - Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni w tym zachowania niedozwolone.
4. **Rozdział 3** - Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.
5. **Rozdział 4** - Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu.
6. **Rozdział 5** - Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie.
  - I. Ochrona małoletnich przed niebezpiecznymi treściami (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne).
  - II. Ochrona wizerunku małoletnich uczniów.
  - III. Naruszenie prywatności małoletnich uczniów.
  - IV. Cyberprzemoc.
  - V. Fake news.
7. **Rozdział 6** - Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.
8. **Rozdział 7** - Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
9. **Rozdział 8** - Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim uczniom i ich opiekunom polityki do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu Standardów.
10. **Rozdział 9** - Przepisy końcowe.
11. **Rozdział 10** - Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku wystąpienia wobec niego przemocy.

Wprowadzenie

W obliczu rosnącej potrzeby zapewnienia Wam bezpiecznego i wspierającego środowiska, niniejszy dokument został opracowany w celu ustanowienia jasnych i skutecznych standardów ochrony małoletnich w szkole. Jego głównym celem jest zapewnienie, aby każdy uczeń, bez względu na indywidualne potrzeby mógł rozwijać się w bezpiecznym, szanującym i wolnym od przemocy otoczeniu.

Dokument ten obejmuje wszystkich pracowników szkoły, uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych, a jego zasady mają zastosowanie zarówno podczas zajęć szkolnych, jak i w innych aktywnościach organizowanych przez szkołę. Podstawę prawną stanowią obowiązujące przepisy krajowe oraz międzynarodowe konwencje dotyczące praw dziecka.

Zasady ogólne dokumentu kładą nacisk na prewencję, edukację i świadomość, a także na zero tolerancji dla jakiegokolwiek formy przemocy czy dyskryminacji.

Szkoła zobowiązuje się do współpracy z lokalnymi instytucjami, takimi jak służby ochrony dziecka, policja czy ośrodki zdrowia psychicznego, w celu zapewnienia kompleksowej ochrony małoletnich. Dokument zawiera również wytyczne dotyczące działań prewencyjnych oraz procedur interwencyjnych, które mają być stosowane w przypadku wykrycia zagrożeń dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

„Standardy ochrony małoletnich” określają:

1. Główne kierunki działań szkoły na rzecz Waszej ochrony, zwane w dokumencie Standardami.
2. Zasady, czyli przyjęte w szkole normy postępowania pracowników szkoły i małoletnich uczniów, dotyczące w szczególności:
  - bezpiecznych relacji pracowników szkoły z małoletnimi;
  - bezpiecznych relacji między małoletnimi;
  - korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu;
  - ochrony małoletnich przed zagrożeniami w sieci.
3. Sposoby Waszego postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz działania szkoły zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

1. Ze Standardami zapoznawany jest cały personel placówki, a także uczniowie i ich rodzice, zgodnie z procedurami określonymi w treści Standardów.
2. Pracownicy szkoły zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w szkole, czuwają nad bezpieczeństwem małoletnich uczniów i reagują w sytuacjach, gdy małoletni uczniowie są krzywdzeni.
3. Standardy -wersja skrócona (dla uczniów) udostępnione są na stronie internetowej szkoły oraz w wersji papierowej.
4. Wychowawcy informują rodziców o dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”.
5. Szkoła umożliwia rodzicom/opiekunom prawnym, poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym w internecie oraz z zakresu metod wychowawczych bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka, poprzez organizację spotkań grupowych oraz konsultacji indywidualnych.
6. Szkoła oferuje uczniom edukację w zakresie ochrony przed wszelkimi zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
7. W każdej klasie uczniowie są poinformowani, do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
8. Na terenie szkoły dostępne są dla uczniów tablice informacyjne zawierające materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w internecie.
9. W szkole wyeksponowane są informacje dla uczniów dotyczące możliwości uzyskania przez nich pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
10. Określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia (przemoc rówieśnicza, przemoc domowa, cyberprzemoc).
11. Dyrektor szkoły wyznacza szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa i pedagoga specjalnego (zwanego dalej koordynatorem ds. Standardów) jako osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, reagowanie na sygnały ich naruszenia, ewaluowanie i modyfikowanie zapisów Standardów i prowadzenie rejestru interwencji i zgłoszeń.

12. Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do internetu, dyrektor czyni odpowiedzialnym szkolnego administratora sieci, który jest zarazem administratorem systemów informatycznych przy organie prowadzącym szkołę.

Rozdział 2

Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni w tym zachowania niedozwolone.

A. Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni

- 1 Podstawową zasadą relacji między małoletnimi a personelem szkoły jest działanie dla dobra ucznia, z poszanowaniem jego godności, z uwzględnieniem jego emocji i potrzeb oraz w jego najlepszym interesie.
- 1 Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich uprawnień i kompetencji.
- 2 Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników (pedagogicznych i niepedagogicznych), stażystów, praktykantów i wolontariuszy.
- 3 Podstawowe standardy określające zasady, o których mowa w pkt 3 obejmują w szczególności:
  - 1) utrzymywanie profesjonalnej relacji z uczniami i reagowanie względem nich w sposób niezagrażający, adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy wobec innych uczniów;
  - 2) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z uczniami, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, nie wymuszające zwierzeń na siłę i okazujące zainteresowanie, wsparcie i gotowość do rozmowy;
  - 3) niezostawianie uczniowi nieograniczonej wolności, wyznaczanie jasnych granic w postępowaniu i oczekiwaniach, egzekwując konsekwencje za ich nieprzestrzeganie, ucząc tym samym, że odpowiedzialność jest po stronie ucznia, a konsekwencje wynikają z jego działania (Statut Szkoły);
  - 4) reagowanie w sposób adekwatny do sytuacji i możliwości psychofizycznych ucznia, w tym dostosowanie poziomu komunikacji do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnego;
  - 5) uwzględnianie potrzeb ucznia oraz dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów, w tym dostosowanie metod i form pracy dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ucznia niepełnosprawnego i ucznia zdolnego;

- 6) równe traktowanie uczniów bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
- 7) fizyczny kontakt z uczniem możliwy tylko jako odpowiedź na realne potrzeby ucznia w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Na kontakt fizyczny (np. przytulenie) uczeń zawsze musi wyrazić zgodę.
- 8) ustalanie reguł i zasad pracy w grupie, jasne określanie wymagań i oczekiwań wobec ucznia, stanowcze reagowanie na zachowania niepożądane;
- 9) udział personelu w doskonaleniu zawodowym w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec małoletnich, komunikacji interpersonalnej, diagnozy czynników ryzyka, świadczących o możliwości stosowania przemocy wobec małoletniego;
- 10) panowanie pracownika nad własnymi emocjami;
- 11) informowanie uczniów, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy;
- 12) upewnianie się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne;
- 13) w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec ucznia, unikają innego kontaktu fizycznego z uczniem niż niezbędny;
- 14) kontakt z uczniami odbywa się wyłącznie w godzinach pracy szkoły i dotyczy celów edukacyjnych lub wychowawczych, a jeśli istnieje potrzeba spotkania z uczniami poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję i uzyskać zgodę rodziców małoletniego ucznia;
- 15) jeśli uczeń i jego rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika, zachowuje on poufność wszystkich informacji dotyczących innych uczniów.

B. Zachowania niedozwolone w relacji personel – małoletni

1. W relacji personelu z małoletnimi uczniami niedopuszczalne jest w szczególności:
  - 1) stosowanie wobec ucznia przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym stosowanie kar fizycznych, wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
  - 1) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie uczniów;
  - 2) podnoszenie głosu, krzyczenie na uczniów, wywoływanie u nich lęku;

- 3) ujawnianie informacji wrażliwych (wizerunek, informacja o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów;
- 4) zachowywanie się w obecności uczniów w sposób niestosowny, np. poprzez używanie słów wulgarnych, czynienie obraźliwych uwag oraz nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
- 5) nawiązywanie z uczniem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składanie mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, kierowanie do niego seksualnych komentarzy, żartów, gestów oraz udostępnianie uczniom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę;
- 6) faworyzowanie uczniów;
- 7) utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;
- 8) proponowanie uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z uczniami lub w ich obecności;
- 9) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych;
- 10) cyberstalking – śledzenie w sieci, zamieszczanie ośmieszających uczniów rysunków, zdjęć i filmów;
- 11) zapraszanie uczniów do swojego miejsca zamieszkania.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni, w tym zachowania niedozwolone.

A. Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni

1. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi jest działanie z szacunkiem, uwzględniające godność i potrzeby małoletnich.
2. Standardem jest tworzenie atmosfery życia szkolnego, które promuje tolerancję i poczucie odpowiedzialności za swoje zachowanie.
3. Uczniowie angażowani są w działania, w których mają możliwość aktywnego uczestniczenia, podejmowania współdziałania i rozwijania podejścia zespołowego, w tym kształtującego pozytywne relacje z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie Szkoły.

5. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie dyskryminują nikogo ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
6. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów nie narusza ich poczucia godności osobistej. Uczniowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania, w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
7. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
8. Kontakty między uczniami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np.: używanie zwrotów grzecznościowych (*proszę, dziękuję, przepraszam ...*); uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
9. Uczniowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
10. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
11. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiana.
12. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
13. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy u osoby dorosłej zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami.
14. Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa. Wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają bezpieczeństwu ich lub innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.

B. Zachowania niedozwolone w relacji małoletni – małoletni

1. Niedozwolone jest w szczególności:

- a) stosowanie przemocy wobec jakiegokolwiek ucznia, w jakiegokolwiek formie fizycznej, psychicznej i słownej;
- b) bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, zaczepianie, rzucanie w kogoś przedmiotami, opluwanie;
- c) upokarzanie, obrażanie, znieważanie innych uczniów;
- d) zachowanie w sposób niestosowny, tj. używanie wulgarnych (obraźliwych) słów, gestów, żartów, kierowanie obraźliwych uwag, w tym o zabarwieniu seksualnym (napastowanie seksualne);
- e) stosowanie zastraszania i gróźb;
- f) nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- g) zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- h) wykluczanie, izolowanie, milczenie, manipulowanie;
- i) plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary;
- j) wysyłanie obraźliwych SMS-ów i MMS-ów;
- k) śledzenie, szpiegowanie;

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.

3. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej lub chodzenie po klasie.

4. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.

5. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.

6. Uleganie nałogom i namawianie innych, np.: palenie papierosów i e-papierosów, picie alkoholu, picie napojów energetycznych, zażywanie narkotyków/dopalaczy.

7. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków, środków odurzających.
8. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
9. Kradzież, przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
10. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów lub innych osób.
11. Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
12. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
13. Szykanowanie uczniów z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
14. Fotografowanie, filmowanie, nagrywanie dźwięku z wydarzeń, z udziałem innych uczniów oraz upublicznianie ich bez zgody pozostałych uczestników.
15. Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów/koleżanek.
16. Współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie.
17. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/innych osób w szkole.
18. Stosowanie wobec innych uczniów różnych form cyberprzemocy.

Rozdział 4

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu

A. Korzystanie z komputerów z dostępem do internetu

1. W szkole powołana jest funkcja administratora sieci (zgodnie z rozdziałem 1 pkt.12), który odpowiedzialny jest za systematyczne instalowanie i aktualizowanie programów antywirusowych i zapór sieciowych w celu ochrony systemów przed atakami złośliwego oprogramowania i blokowania na komputerach szkolnych materiałów niedostosowanych do wieku.
2. Infrastruktura sieciowa szkoły zapewnia dostęp do internetu personelowi i uczniom, zarówno w czasie zajęć pod nadzorem pracownika szkoły, jak i poza nimi, na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się w pracowni komputerowej, bibliotece i świetlicy szkolnej.

3. W przypadku użytkowania sprzętu z dostępem do internetu pod nadzorem pracownika szkoły, ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych i czuwania nad bezpiecznym korzystaniem z sieci podczas zajęć.
4. W szkole prowadzone są cykliczne działania profilaktyczne z zakresu zasad bezpiecznego korzystania z internetu, a na jej terenie (gabinet pedagoga, biblioteka szkolna, pracownia informatyczna) dostępne są materiały edukacyjne z tego zakresu.
5. Na terenie szkoły dostępna jest sieć wi-fi, zabezpieczona hasłem dostępu.
6. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści szkolny administrator sieci stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia, a swoje ustalenia przekazuje dyrektorowi, który organizuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem. Jeśli ten uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze ochrony (rozdział 6).

B. Korzystanie z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu

1. Podczas wszystkich zajęć lekcyjnych oraz pozalekcyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych (telefony i inne urządzenia elektroniczne muszą być wyłączone i schowane).
2. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu i innych urządzeń elektronicznych jest jedynie możliwe za zgodą nauczyciela oraz osoby nagrywanej lub fotografowanej.
3. Naruszenie przez ucznia zasad używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły skutkuje przekazaniem wyłączono telefonu lub innego urządzenia przez ucznia do depozytu w sekretariacie szkoły. Nauczyciel/wychowawca informuje rodziców o powyższym fakcie.
4. Aparat telefoniczny i inne urządzenie elektroniczne z depozytu może odebrać jedynie rodzic/prawny opiekun ucznia po wcześniejszym zgłoszeniu się do wychowawcy lub pedagoga.
5. Uczeń, który musiał zostawić telefon w depozycie otrzymuje odpowiedni wpis (uwagę) w dzienniku lekcyjnym.

6. Zaginięcie lub kradzież telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego na terenie szkoły należy niezwłocznie zgłosić wychowawcy klasy. Dyrektor powiadamia policję.

7. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zagubiony, zniszczony lub ukradziony w szkole telefon komórkowy i inne urządzenie elektroniczne.

8. Wyjątek stanowią lekcje wychowania fizycznego, w czasie których nauczyciel może przyjąć od chętnych uczniów urządzenia elektroniczne w depozyt, który odpowiednio zabezpiecza. Za sprzęt pozostawiony w szatni nauczyciel nie ponosi żadnej odpowiedzialności.

C. Korzystanie z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.

1. Każdorazowo decyzję o zabranii na wycieczkę telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik wycieczki.

2. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne, uczeń ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.

3. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu i innych urządzeń elektronicznych oraz ich upublicznianie i rozpowszechnianie jest jedynie możliwe za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej.

4. Podczas wyjść/wyjazdów zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczeń jest zobowiązany do wyłączenia telefonu i schowania go.

Rozdział 5

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi w internecie oraz utrwalonymi w innej formie

I. Ochrona małoletnich przed niebezpiecznymi treściami (materiały pornograficzne, promujące nienawiść, rasizm, ksenofobię, przemoc, zachowania autodestrukcyjne)

1. Treści nielegalne lub niezgodne z regulaminem danej strony zgłaszane są administratorom strony.

2. W przypadku zgłoszenia o dostępie do treści nieodpowiednich, administrator sieci ustala okoliczności zdarzenia, podejmując próbę ustalenia sprawcy i świadków incydentu, a także zabezpiecza dowody, konfiguruje zabezpieczenia sieci szkolnej, by na nowo zablokować dostęp do niewłaściwych treści. Z poczynionych ustaleń sporządza *kartę przebiegu interwencji*.
3. Jeśli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych ze szkołą, dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (sądowi rodzinnemu lub policji), przekazując zabezpieczone materiały.
4. Jeśli uczestnikami zdarzenia są uczniowie szkoły, ze sprawcą i ofiarą (oddzielnie) przeprowadzona jest rozmowa psychologa lub pedagoga szkolnego na temat emocji, jakie może budzić materiał, do jakich zachowań zachęca, omówione zostają także konsekwencje zdarzenia wynikających ze złamania Statutu Szkoły.
5. Powiadomieni zostają rodzice uczniów, których informuje się o poczynionych ustaleniach i dalszych działaniach szkoły (zastosowane kary statutowe/środki oddziaływania wychowawczego, powiadomienie organów ścigania, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne).
6. Współpraca z policją lub sądem rodzinnym obligatoryjnie musi zaistnieć w przypadku naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 § 3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).

II. Ochrona wizerunku małoletnich uczniów

1. Wraz z przyjęciem dziecka do szkoły pozyskiwane są pisemne zgody od rodziców uczniów na publikację wizerunku uczniów na potrzeby dokumentacji fotograficznej i innych działań podejmowanych przez placówkę. W miarę możliwości fotografowane są grupy uczniów, a nie pojedyncze osoby.
2. Zdjęcia i nagrania nie są podpisywane informacjami identyfikującymi ucznia z imienia i nazwiska.

3. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania uczniów są przechowywane w zamkniętej szafce w bibliotece szkolnej, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję w bibliotece szkolnej.
4. Nie jest wskazane przechowywanie zdjęć i nagrań z wizerunkiem uczniów na nośnikach nieszyfrowanych lub mobilnych (telefonach komórkowych i pendrive).

III. Naruszenie prywatności małoletnich uczniów

1. Informacja o zagrożeniu naruszeniem prywatności ucznia w szkole powinna zostać niezwłocznie przekazana szkolnemu administratorowi sieci i dyrektorowi szkoły, którzy podejmują natychmiastowe działania w celu zabezpieczenia danych i ograniczenia dalszego dostępu do informacji niejawnych.
2. Następnie ustala się okoliczności zdarzenia, poprzez dokładne udokumentowanie pozyskanych informacji.
3. W przypadku poważniejszych zagrożeń i w sytuacji, gdy naruszenie prywatności jest spowodowane przez osoby spoza szkoły, należy powiadomić organy ścigania.
4. Dyrektor powiadamia osoby dotknięte zdarzeniem (których dane osobowe wyciekły) o sytuacji, by podjęły indywidualne środki zaradcze.

IV. Cyberprzemoc

1. Uczeń, który stał się ofiarą lub świadkiem cyberprzemocy (wyśmiewania, poniżania uczestników społeczności szkolnej przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.) powinien zgłosić sytuację do wychowawcy klasy lub pedagoga/psychologa szkolnego. Zgłoszenia może dokonać także świadek cyberprzemocy.
2. Wychowawca lub inny nauczyciel do którego dotarła informacja próbuje ustalić okoliczności zdarzenia, zebrać dowody w postaci zrzutów ekranu, wiadomości, komentarzy, zdjęć, adresów stron internetowych. Zebrane materiały przekazywane są do pedagoga szkolnego, który wypełnia Kartę przebiegu interwencji.
3. O zdarzeniu poinformowani zostają rodzice ucznia, którzy wspólnie z dyrektorem, pedagogiem/psychologiem i koordynatorem ds. Standardów ustalą, czy istnieją przesłanki

do zgłoszenia sprawy do sądu rodzinnego lub policji (przestępstwa ścigane z urzędu), czy wystarczające będzie zastosowanie kar statutowych.

4. Zgłoszenie do sądu rodzinnego lub policji dokonuje dyrektor szkoły.
5. Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy psychologiczno–pedagogicznej ofierze, wyjaśniając również rolę szkoły w przeciwdziałaniu zjawisku cyberprzemocy i kolejne etapy postępowania szkoły.

V. Fake news

1. Włączenie zagadnienia dezinformacji do tematów działalności profilaktycznej, w tym ramach realizacji zajęć z informatyki, celem wspierania umiejętności medialnych.
2. Prowadzenie monitorowania mediów społecznościowych pod względem działań mających na celu ograniczenie rozpowszechniania fake newsów oraz sprawdzanie publikowanych w sieci treści.
3. Reagowanie na potencjalne zagrożenie – prostowanie informacji, zgłaszanie administratorowi strony, jeśli treści są nielegalne lub niezgodne z regulaminem.

Rozdział 6

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.

1. W szkole osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń i wstępne zweryfikowanie sytuacji w przypadku krzywdzenia bądź podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest wychowawca klasy, do której uczęszcza uczeń.
2. Określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.: przemocy rówieśniczej, przemocy domowej, cyberprzemocy.
3. Procedura postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich odbywa się w obecności minimum trzech osób powołanych spośród zespołu składającego się z wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa szkolnego.
4. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia ucznia odbywa się w atmosferze zapewniającej uczniowi poczucie bezpieczeństwa.

5. Osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu rodzinnego jest dyrektor szkoły, natomiast za wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”- pedagog szkolny.
6. Procedury interwencyjne w szkole i ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy zawarte są w rozdziale 10.
7. W szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem i/lub krzywdzeniem małoletnich (dokumentacja w sekretariacie szkoły).
8. Wszyscy pracownicy szkoły, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęli informacje o krzywdzeniu ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania ich w tajemnicy, poza tymi informacjami, które przekazywane są uprawnionym instytucjom.

Rozdział 7

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:

- a) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli istnieje taka konieczność;
  - b) współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy;
    - c) diagnoza, czy konieczne jest podjęcie działań prawnych;
  - d) objęcie ucznia pomocą psychologiczno–pedagogiczną na terenie szkoły i pomocą specjalistyczną poza szkołą, jeśli zaistnieje taka konieczność.
1. W ustalaniu planu wsparcia uczestniczy: uczeń i jego rodzice; wychowawca, pedagog szkolny/specjalny, psycholog (zespół pomocy psychologiczno–pedagogicznej). Każda z tych osób otrzymuje zadania do wykonania w określonym czasookresie.
  2. Działania koordynuje i monitoruje pedagog szkolny, który ściśle współpracuje z koordynatorem ds. Standardów (osoba wskazana w Rozdziale 1 pkt. 11), w tym, w podejmowaniu działań wspólnie z instytucjami pozaszkolnymi.
  3. Plan wsparcia uwzględnia:
    - a) działania interwencyjne, mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszone podejrzenie popełnienia przestępstwa zgłoszone do organów ścigania;
    - b) formy wsparcia oferowane przez szkołę;
    - c) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy pozaszkolnej, jeśli istnieje taka potrzeba.

4. Planem wsparcia należy objąć także rodzeństwo pokrzywdzonego ucznia, jeśli są uczniami szkoły.
5. Plan wsparcia małoletniego funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również pozaszkolnej, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.
6. Plan wsparcia małoletniego ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskie Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania, sądu lub GOPS-u, itp.,).
7. W przypadku realizacji procedury „Niebieskie Karty”, plan wsparcia małoletniego tożsamy jest z ustaleniami poczynionymi w grupie diagnostyczno– pomocowej.
8. Do działań zaktywizowany powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który współpracuje ze szkołą w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy pozaszkolnej. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i policji i działania względem rodziców, w tym sprawdzanie bezpieczeństwa domowników, leży w kompetencjach tych instytucji.
9. Plan wsparcia małoletniego obejmuje różne formy pomocy, w tym prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę interdyscyplinarną w tym zakresie.
10. Zadania pracowników szkoły wiążą się głównie z pomocą w realizowaniu przez ucznia zadań dydaktyczno–wychowawczych i budowaniu pozytywnych relacji z rówieśnikami i personelem szkoły.
11. Plan wsparcia małoletniego nie kończy się wraz z końcem procedury prawnej.

Rozdział 8

Zasady i sposób udostępniania personelowi, małoletnim uczniom i ich opiekunom polityki do zaznajomienia i stosowania oraz zasady aktualizacji i przeglądu Standardów

1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem Standardów są udostępniane personelowi, małoletnim i ich rodzicom podczas zapoznawania i zobowiązania do stosowania (zgodnie z poniższymi zasadami), a następnie na żądanie w dowolnym momencie.
2. Dokument – „Standardy ochrony małoletnich- wersja skrócona (dla uczniów)”, znajduje się na stronie internetowej szkoły.

3. Standardy w wersji papierowej (skoroszyt) dostępne są w bibliotece szkolnej, w gabinecie pedagoga i psychologa oraz w sekretariacie szkoły. Ścieżki postępowania ucznia na wypadek doznania krzywdy są wywieszane na tablicy ogłoszeń obok biblioteki.
4. Uczniowie zapoznawani są ze Standardami podczas jednych z pierwszych zajęć z wychowawcą, realizowanych w miesiącu wrześniu każdego roku, przy czym pierwsze zapoznanie nastąpi niezwłocznie po opracowaniu i wprowadzeniu Standardów, nie później niż w ciągu 30 dni. Zapoznanie się z w/w dokumentem każdy uczeń potwierdza swoim podpisem, złożonym na liście obecności i wpisaną datą zajęć, podczas których te procedury były omawiane. Uczniowie nieobecni zapoznawani są z dokumentem w najbliższym terminie po pojawieniu się w szkole -co potwierdzają podpisem na w/w liście z wpisaną datą zapoznania ze Standardami. Listę przechowuje wychowawca w teczce wychowawcy.
5. Przyjęte zasady i realizowane sposoby ochrony uczniów są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
6. Do weryfikacji stosowanych zasad i procedur szkoła pozyskuje opinie uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych za pomocą wybranych metod badawczych (ankieta, wywiady, obserwacje, analiza dokumentacji szkolnej). Nadzór nad realizacją standardów ochrony małoletnich sprawuje dyrektor szkoły.
7. Wnioski z ewaluacji przekazane są dyrektorowi.
8. Wprowadzone zmiany w Standardach zatwierdza i przedstawia pracownikom i Radzie Rodziców- dyrektor szkoły; uczniów i rodziców- informuje wychowawca.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia zarządzenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez zamieszczenie Standardów w wersji skróconej (dla uczniów) na stronie internetowej szkoły.
3. Standardy w wersji papierowej dostępne są w sekretariacie szkoły, w bibliotece szkolnej, w gabinecie pedagoga i psychologa oraz wywieszane na tablicy obok biblioteki.

Rozdział 10

Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku wystąpienia wobec niego przemocy

I. Przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowana wobec małoletniego

Przemoc fizyczna: atak, rzucanie w kogoś przedmiotami, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, napastowanie seksualne.

Przemoc słowna: obelgi, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

Przemoc psychiczna: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych, czatach, anonimowych grupach, telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające), niszczenie rzeczy należących do ofiary, straszenie, szantażowanie.

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy, pedagogowi lub innemu nauczycielowi do którego masz zaufanie. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
- 1 Wychowawca lub nauczyciel, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji.
- 2 Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy/sprawców przemocy, wychowawca podejmie stosowne działania zgodne ze Statutem Szkoły.
- 3 Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym lub psychologiem albo innym nauczycielem, któremu ufasz.
- 4 Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę oraz swoich rodziców. Wspólnie z wychowawcą i rodzicami możesz też przedstawić sprawę dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły, który zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Działania szkoły:

✓ Szkoła bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który

zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.

✓ Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w Statucie Szkoły.

✓ Pedagog, pedagog specjalny lub psycholog szkolny może Ci udzielić pomocy psychologicznej oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać może Ci systematycznie, dopóki będzie Ci ona potrzebna.

✓ W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

II. Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi. Przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
- 1 Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
- 2 O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć pedagogowi szkolnemu, który zgodnie z Twoimi potrzebami, udzieli Ci wsparcia pedagogiczno-psychologicznego lub inną formę pomocy.

Działania szkoły:

- ✓ Wychowawca informuje Twoich rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
- ✓ Wychowawca przeprowadza rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani.
- ✓ Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, szkoła informuje o tym jego rodziców; wychowawca i pedagog szkolny zgodnie ze Statutem Szkoły podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz informują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy.

- ✓ Szkoła zgodnie ze swoim Statutem stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące. Zobowiązuje też sprawcę do oddania skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.
- ✓ Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, szkoła poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należących do Ciebie rzeczy oraz przekaze rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

III. Przemoc domowa stosowana wobec małoletniego

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące twoje cierpienie,
- d) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.
- 1 Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie działania w Twojej sprawie. Wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś, ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło swobodnie. Opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.
- 2 Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym lub psychologiem. Udzielą Ci oni wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby. W sytuacji, gdy sprawcami przemocy nie są rodzice, mogą

oni wspólnie z nimi zaplanować działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Działania szkoły:

- ✓ *Każdy pracownik szkoły ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzieli Ci pomocy, zgodnie ze swoimi kompetencjami.*
- ✓ *Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, w celu zweryfikowania podejrzeń.*
- ✓ *W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu, psychologowi i pielęgniarce (w przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia).*
- ✓ *Pedagog po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.*
- ✓ *Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) wychowawca wraz z pedagogiem planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę.*
- ✓ *Szkola zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także wskazać potrzebę odbycia terapii (za zgodą rodziców/prawnych opiekunów) gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.*

Pamiętaj:

- *Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym, GOPS-em*
- *W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa, dyrektor szkoły powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.*
- *W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu, dyrektor szkoły powiadamia policję lub prokuraturę rejonową.*

Uwaga:

- *Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.*
- *Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskie Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą i odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.*
- *Do wszczęcia procedury „Niebieskiej karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.*

IV. Dyskryminacja ucznia małoletniego

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Powodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne, a także status materialny i pochodzenie społeczne.

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Porozmawiaj z wychowawcą lub nauczycielem, któremu ufasz. Opowiedz szczerze o tym, czego i z jakiego powodu oraz od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.
- 1 Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.
- 2 Zasięgnij porady szkolnego pedagoga lub psychologa. Opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Pedagog szkolny i psycholog zgodnie z Twoimi potrzebami udzielą Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej.

Działania szkoły:

- ✓ *Szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość rozwoju w bezpiecznej atmosferze, wolnej od jakiegokolwiek dyskryminacji, dlatego też jest zobowiązana do działań antydyskryminacyjnych.*
- ✓ *Wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora szkoły.*
- ✓ *Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców.*

✓ *Szkoła po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy do popełnienia takiego czynu, zastosuje określone w Statucie Szkoły środki dyscyplinujące sprawcę. Poinformuje o nich rodziców sprawcy.*

V. Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie – zrób screen ekranu.
- 1 Zgłoś ten fakt wychowawcy.
- 2 Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom: wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.
- 3 Wychowawca i pedagog wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.
- 4 Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy informuje Twoich rodziców i dyrektora szkoły, który może podjąć decyzję o zgłoszeniu sprawy na policję.
- 5 Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy informuje rodziców sprawcy, jeśli jest on uczniem szkoły.
- 6 Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego - poproś o rozmowę z pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

Działania szkoły:

- ✓ *Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.*
- ✓ *Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wychowawca podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy.*
- ✓ *Wobec sprawcy cyberprzemocy będą zastosowane określone w Statucie Szkoły środki dyscyplinujące.*

✓ *Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy).*

Pamiętaj:

- *że nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;*
- *że pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pedagogicznego, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących. Nauczyciele będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe. Będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.*

VI. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting polega na wysyłaniu innym osobom przez Internet lub telefon swoich intymnych zdjęć lub filmów.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Ty lub Twoi rodzice/opiekunowie prawni uznają, że jesteś ofiarą sekstingu stosowanego przez rówieśnika z Twojej szkoły:

- 1 Opowiedz o nim dokładnie rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
- 2 Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej: - przesyłane zdjęcia, zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia. Dzięki nim możliwa będzie identyfikacja sprawcy. Ponieważ seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie.
- 3 Przekaż zebrane materiały wychowawcy.
- 4 W sytuacji każdego rodzaju sekstingu zostaniesz otoczony przez szkołę opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa na temat samego zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla Ciebie z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.

5 Jeżeli Ty i Twoi rodzice uznacie, że pomoc szkoły jest niewystarczająca, możecie poprosić pedagoga szkolnego o podjęcie decyzji o skierowaniu Ciebie do placówki specjalistycznej na terapię psychologiczną.

Działania szkoły:

- ✓ *W szkole zostanie przeprowadzona analiza dowodów oraz postępowanie mające na celu ustalenie sprawcy. Jeżeli niektóre z tego typu materiałów rozesłanych do większej liczby osób zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor szkoły ma obowiązek zgłoszenia incydentu na policję.*
- ✓ *Pedagog szkolny lub/i psycholog biorąc pod uwagę Twoje dobro, poinformują o zdarzeniu Twoich rodziców.*
- ✓ *Jeżeli celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do dyrekcji szkoły. Przedstawione zostaną sprawcom dowody, okoliczności zdarzenia, konsekwencje, jakimi skutkuje takie zachowanie. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w Statucie Szkoły.*

VII. Wysyłanie małoletniemu w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeżeli ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia:

- 1 Zgłoś ten fakt rodzicom oraz wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu albo innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
- 1 W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców i pracowników szkoły. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich wychowawcę.
- 2 Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Skontaktuj się z pedagogiem, pedagogiem specjalnym lub psychologiem szkolnym (albo innym nauczycielem, któremu ufasz) i opowiedz mu, co czujesz – skorzystaj z ich pomocy.

Działania szkoły:

- ✓ *Szkoła powiadomi Twoich rodziców o zaistniałym zdarzeniu.*
- ✓ *We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów szkoła ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści.*
- ✓ *Jeżeli treści można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy.*
- ✓ *Po ustaleniu sprawcy, jeśli jest on uczniem Twojej szkoły, zostanie przeprowadzona rozmowa z nim oraz jego rodzicami. W trakcie rozmowy sprawcy zostanie uświadomiona szkodliwość prowadzonych przez niego działań.*
- ✓ *Szkoła zastosuje wobec sprawcy ustalone w Statucie środki dyscyplinujące.*
- ✓ *Jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła zgłosi incydent na policję.*
- ✓ *Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, szkoła złoży zawiadomienie na policję.*
- ✓ *Uzgodni z twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia dla Ciebie.*
- ✓ *Zapewni Ci pomoc psychologiczno- pedagogiczną.*
- ✓ *Jeżeli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.*

Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.

VIII. Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego

- 1 Gdy sprawcą jest uczeń – kolega ofiary ze szkoły czy klasy, skontaktuj się z wychowawcą. Przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw.

- 1 Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
- 2 W miarę Twoich możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika szkoły, posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej (może Ci go wskazać wychowawca), materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub mms/sms).
- 3 Przekaż dowody rodzicom i wychowawcy.
- 4 Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.
- 5 Jeżeli naruszenie Twoich praw skutkuje dla Ciebie dużym obciążeniem emocjonalnym, zwróć się do pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego lub psychologa o wsparcie, którego potrzebujesz. Zaplanują oni wraz z Tobą i Twoimi rodzicami rodzaj pomocy dla Ciebie i wdrożą działania chroniące Cię przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Działania szkoły:

- ✓ *Szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych.*
- ✓ *Jeśli sprawcą okaże się uczeń szkoły, którego działaniu nie przyświecał świadomy zamiar wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej, szkoła podejmie zgodnie z jej Statutem działania wychowawcze i dyscyplinujące sprawcę.*
- ✓ *Szkoła zapewni Ci opiekę pedagogiczno-psychologiczną. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych może wskazać odpowiednie placówki specjalistyczne.*
- ✓ *Powiadomi Ciebie i Twoich rodziców o swoich działaniach w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).*
- ✓ *Zadba o to, aby informacje narażające Cię na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.*

Uwaga:

- *Zebrane dowody muszą jasno wskazywać na konkretnego sprawcę oraz na to, że sprawca świadomie zmierzał do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej.*
- *Jeżeli naruszenie twojej prywatności lub wyłudzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Tobie szkody majątkowej lub osobistej to szkoła i rodzice powinni przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami. W takiej sytuacji identyfikacji sprawcy dokonuje policja.*

IX. Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w internecie

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeśli Twoi rodzice lub opiekunowie prawni zgłoszą w szkole taki problem związany z Tobą lub zrobisz to Ty sam:

- 1 *Opowiedz o nim dokładnie rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.*
- 1 *Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Zabezpiecz te dowody – możesz skorzystać z pomocy pracownika szkoły, którego wskaże Ci wychowawca.*
- 2 *Przełącz dowody wychowawcy i rodzicom. Od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców dowodów szkole, to ona we współpracy z rodzicami zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. Policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.*
- 4 *Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się o pomoc do pedagoga szkolnego lub psychologa.*

Działania szkoły i rodziców:

- ✓ *Wychowawca we współpracy z Twoimi rodzicami powiadomi o zdarzeniu dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.*
- ✓ *Szkoła i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.*
- ✓ *Szkoła obejmie Cię opieką psychologiczną i pedagogiczną. Jeśli będziesz potrzebować dalszej pomocy, w uzgodnieniu z rodzicami, szkoła może Cię skierować na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.*

Pamiętaj:

- W przypadkach naruszenia prawa, szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, szkoła ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.
- Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji.
- Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.

X. Przemoc pracownika szkoły w stosunku do małoletniego

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Jeżeli czujesz się krzywdzony przez pracownika szkoły, powiedz o tym wychowawcy, dyrektorowi szkoły, pedagogowi lub psychologowi.
2. Poinformuj o zaistniałym wydarzeniu rodziców.
3. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie działania w Twojej sprawie. Wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś, ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Działania szkoły:

- ✓ *Każdy pracownik szkoły ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo.*
- ✓ *W przypadku uzyskania informacji o przemocy pracownika względem Ciebie wychowawca zgłasza problem dyrektorowi, pedagogowi szkolnemu/psychologowi. W przypadku zagrożenia Twego zdrowia lub życia poinformowana zostaje pielęgniarka/pogotowie i policja.*
- ✓ *Pedagog po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły i Twoich rodziców.*
- ✓ *Dyrektor natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z uczniami do czasu wyjaśnienia sprawy.*
- ✓ *Wspólnie z Twoimi rodzicami dyrektor, wychowawca i pedagog/psycholog planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę i wsparcie psychologiczne.*

- ✓ *Dalsze kroki postępowania dyrektora w stosunku do pracownika zależne będą od ustalonych faktów.*